

Reykjavíkurborg
Skipulagsfulltrúi

LAUGAVEGUR SEM GÖNGUGATA

SKIPULAGSLÝSING VEGNA NÝS DEILISKIPULAGS

DAGS. 28. JÚNÍ 2019

Efnisyfirlit

INNGANGUR	2
AÐDRAGANDI OG TILGANGUR DEILSKIPULAGS.....	3
STAÐSETNING OG AFMÖRKUN.....	5
HELSTU VIÐFANGSEFNI OG MEGINMARKMIÐ.....	6
TENGLI VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR	6
SAMRÁÐSFERLI.....	8
UMHVERFISÁHRIF ÁÆTLUNAR	10
SKIPULAGSFERLIÐ	10
SAMRÁÐS- OG UMSAGNARAÐILAR	10

INNGANGUR

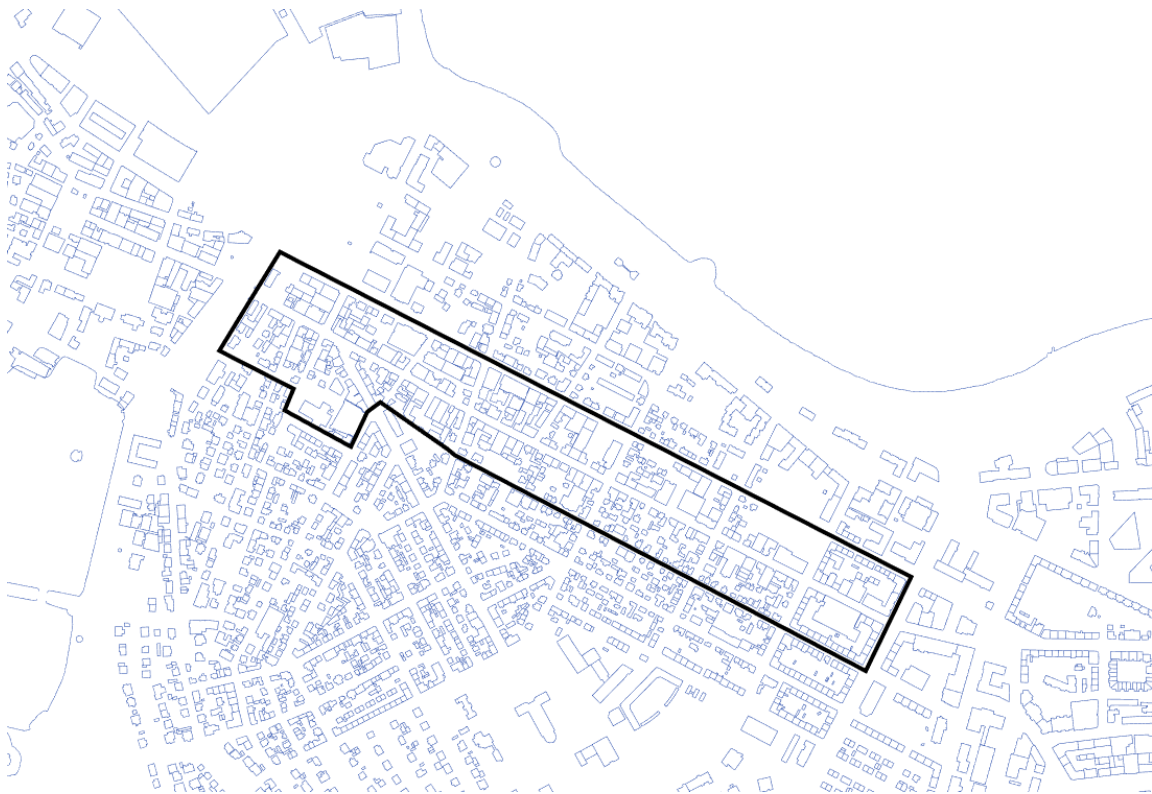
Samkvæmt skipulagslögum nr. 123/2010 segir að þegar vinna við gerð deiliskipulags hefst skuli sveitarstjórn taka saman lýsingu á skipulagsverkefninu þar sem fram kemur hvaða áherslur hún hafi við deiliskipulagsgerðina.

Skipulagsverkefnið er að deiliskipuleggja varanlegar göngugötur á Laugavegi, Bankastræti og Skólavörðustíg. Unnið er samhliða því að forhönnun og undirbúningi í samráði við hagsmunaaðila og töluvert samráðsferli hefur þegar átt sér stað sbr. er fjallað um í þessari lýsingu.

Svæðið er Laugavegur, frá Snorrabraut að Bankastræti og Skólavörðustígur frá Bergstaðastræti að Laugavegi. Ákveðið verður í framhaldinu hvort unnið verði eitt heildstætt deiliskipulag fyrir allt skipulagssvæðið og/eða bútað niður í áfanga.

Gert er ráð fyrir að framkvæmdin verði áfangaskipt og í fyrsta áfanga er unnið að forhönnun göngusvæða. Forhönnun felur í sér útfærslur á hinum ýmsu lausnum til að bæta götuna og umhverfið. Má þar nefna aðgangstýringar, eitt yfirborð, bætt aðgengi, leiðilínur og aðgengi inn í verslanir, dvalarsvæði og götugögn, lýsing og fjölgun stæða fyrir hreyfihamlað fólk.

Gert er ráð fyrir að endurnýja allt yfirborð, gróður, götugögn og götulýsingu í áföngum. Svæðið afmarkast af Snorrabraut til austurs og Skólavörðustíg til vesturs og um er að ræða allt göturými Laugavegar utan gildandi lóðarmarka, þ.m.t. gangstéttar.

**Mynd 1. Gróf afmörkun skipulagssvæðis.
Nánari afmörkun verður ákveðin við vinnslu á tillögu.**

AÐDRAGANDI OG TILGANGUR DEILSKIPULAGS

Samþykkt var í Borgarstjórn Reykjavíkur 4. september 2018 að fela umhverfis- og skipulagssviði að útfæra Laugaveg og Bankastræti sem göngugötur allt árið, ásamt þeim götum í Kvosinni sem koma til greina sem göngugötur. Jafnframt verði sviðinu falið að útfæra endurhönnun umræddra göngusvæða m.t.t. öryggis og vellíðunar gangandi vegfarenda og vandaðrar borgarhönnunar. Algild hönnun með aðgengi fyrir alla verði höfð að leiðarljósi við útfærsluna í samráði við notendur og hagsmunasamtök fatlaðs fólks. Enn fremur verði sviðinu falið að útfæra skilvirka og örugga vörulosun á göngugötum í samráði við verkefnastjóra miðborgar og hagsmunaaðila.

Í lok árs 2014 var haldin hönnunarsamakeppni á vegum Reykjavíkurborgar í samvinnu við Félag Íslenskra Landslagsarkitekta (FÍLA) um endurgerð á yfirborði Laugavegar milli Snorrabrautar og að Skólavörðustíg/ Bankastræti. Samkeppnin var lokuð og voru sjö hönnunarteymi valin til þátttöku.

Tillaga Arkís arkitekta var valin vinningstillaga í samkeppninni og þótti tillagan sýna góða og sannfærandi útfærslu, þar sem efnisval er gott og hugmyndir vel útfærðar. Leiðarlínan er hugmynd sem virðist virka vel og tengir sögu svæðisins inn í hönnunina. Lýsing í götu og rýmum er vel leyst sem og við götugögn. Götutorg eru áhugaverð og sama má segja um lausn á bílastæðum fyrir mismunandi árstíma. Tillögur um götugögn og gróðurbeð virka sannfærandi. Hugmyndir um yfirborð eru með góðu jafnvægi en vinna mætti meira með efnisval. Tillagan er vel unnin, sýnir ágætt heildaryfirbragð Laugavegar og góðar úrlausnir.

Mynd 2. Vinningstillag Arkís arkitekta í hugmyndasamkeppninni.

Samþykkt hefur verið í skipulags- og samgönguráði að vinna að áframhaldi vinnu og forhönnun í samræmi við eftirfarandi tillögu að áfangaskiptingu:

Fyrsti áfangi:

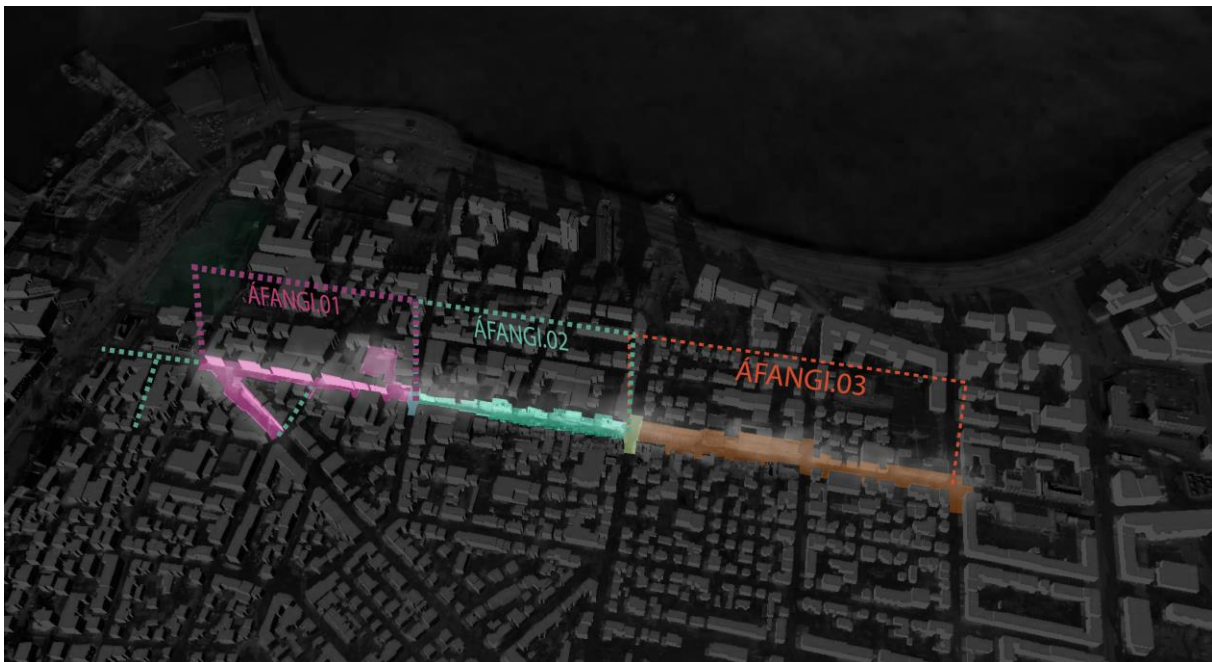
Laugavegur frá Ingólfsstræti að Klapparstíg og Skólavörðustígur frá Bergstaðastræti að Laugavegi.

Annar áfangi:

Laugavegur frá Klapparstíg að Frakkastíg. Bankastræti að Lækjargötu. Þinghóltsstræti frá Bankastræti að Amtmannsstíg. Bergstaðastræti frá Skólavörðustíg að Laugavegi.

Þriðji áfangi:

Laugavegur frá Frakkastíg að Barónsstíg.

Mynd 3. Fyrirhuguð áfangaskipting verkefnisins.

STAÐSETNING OG AFMÖRKUN

Laugavegurinn er helsta verslunargata Reykjavíkur frá fornu fari og hefur vegna sögu og starfsemi mikið aðdráttarafl fyrir gesti og gangandi bæði innlenda og erlenda. Mikið líf hefur skapast á Laugaveginum síðustu misseri þar sem takmarkanir á bílaumferð hafa gert gangandi og hjólandi umferð hærra undir höfði. Með umbreytingu og endurhönnun Laugavegar er markmiðið að glæða götuna enn meira lífi með því að veita gangandi og hjólandi vegfarendum aukið rými í götunni frá því sem nú er.

Í dag er lítið samræmi á heildar yfirbragði götunnar og umhverfi hennar. Laugavegurinn ber þess merki að vera unnin af mörgum hönnuðum á mismunandi tímum svo ákveðinn heildarblæ skortir. Með fyrirhuguðum endurbótum á Laugaveginum gefst nú tækifæri til að skapa nýtt heildaryfirbragð götunnar.

Undanfarin ár hefur borgin verið með ákveðið tilraunaverkefni, á nokkrum götum í miðbæðum, um tímabundið göngusvæði (sumargötur), og hefur útfærslan verið með ýmsu móti en síðustu sumur, þá hefur göngugötutímabilið verið frá 1.maí til 1.október.

Götur hafa verið lokaðar fyrir allri almennri umferð á tímabilinu. Við göngusvæðin eru bílahús, bæði Bergstaðir og Traðarkot, alls 328 stæði. Einnig eru bílahús í Kolaportinu og Hafnartorgi – alls 1266 stæði. Á svæðinu eru 21 bílastæði í götu í dag.

Sýnt hefur verið fram á að með þessu móti má skapa betra verslunarumhverfi og koma til móts við nýjar áskoranir í verslun þar sem upplifun og þjónusta eru stór þáttur. Gangandi vegfarendur fá betri hljóðvist á öllu svæðinu, minni mengun og aðgengi fyrir alla er betrubætt.

Mynd 4. Frá Laugaveginum, á þeim kafla þar sem sumargötur hafa verið skipulagðar.

HELSTU VIÐFANGSEFNI OG MEGINMARKMIÐ

- Að deiliskipuleggja svæðið, allt árið, sem varanlega göngugötu í samræmi við samþykkt borgarstjórnar frá 2018.
- Að gatan verði lifandi borgarumhverfi með fjölbreyttu mannlífi og fjölnota möguleikum.
- Að skoða áhrifasvæði Laugavegar m.t.t. umferðarskipulags, öryggi og þjónustuumferðar.
- Að stilla upp áfangaskiptingu verkefnisins, bæði skipulagslega og framkvæmdarlega og hvernig það verður innleitt.
- Að leitast verði við að lágmarka áhrif á rekstur og starfsemi við götuna á framkvæmdatíma með markvissri áfangaskiptingu og hönnun aðkomuleiða.
- Að vinningstillaga í hugmyndasamkeppninni frá 2014 sé höfð að leiðarljósi við hönnun göngugötusvæðisins.
- Að hönnunin á götunni skuli vera í samræmi við stefnumörkun Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030, sérstaklega er vísað til kaflans „Borg fyrir fólk“.

TENGLI VIÐ AÐRAR ÁÆTLANIR

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030

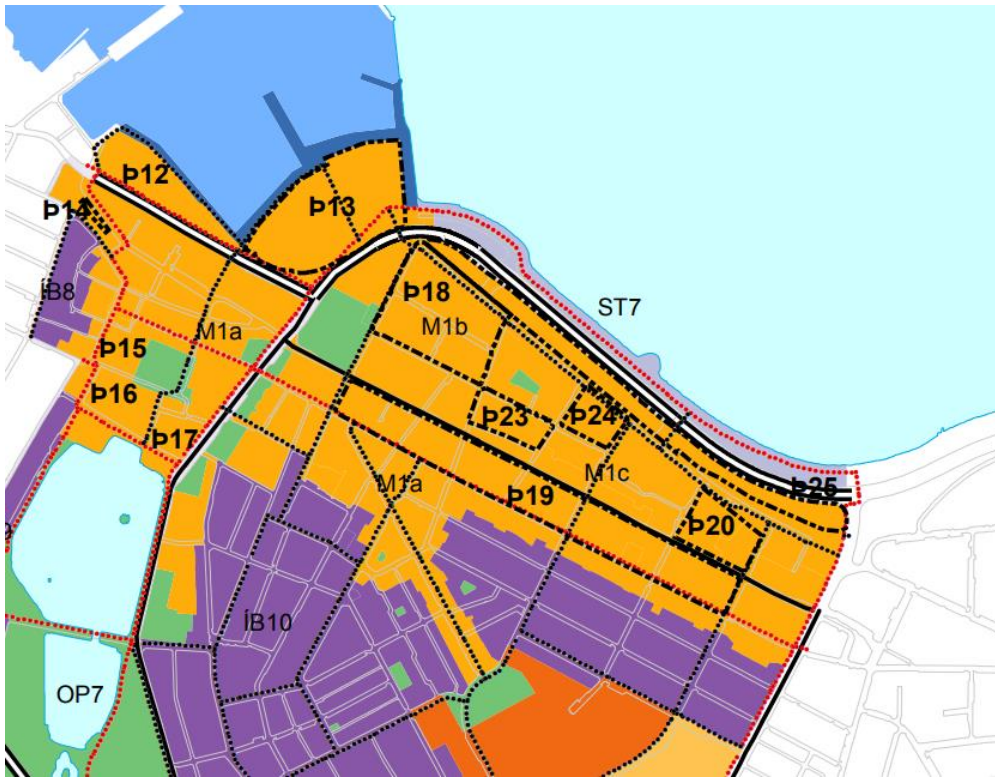
Á þéttbýlisupprætti aðalskipulagsins er Laugavegur skilgreindur sem *Aðrar götur*. Á upprættinum eru þær skýrðar út með eftirfarandi hætti: *Aðrar götur en stofn- og tengibrautir*. Hér undir eru safngötur, húsagötur, vistgötur og **göngugötur**.

Í aðalskipulaginu er Laugavegur ennfremur skilgreindur sem *Borgargata*, slíkar götur eru lykilstættir í hverju hverfi. Þær skulu njóta forgangs við endurhönnun og fegrun sem almenningsrými og umferðaræð fyrir alla ferðamáta. Sumar borgargötur eru einnig skilgreindar sem aðalgötur, og við þær er fjölbreyttari starfsemi heimil en við aðrar götur í viðkomandi hverfi (sjá Landnotkun). Í hverfisskipulagi á að hanna borgargötur innan hverfanna heildstætt með aðliggjandi byggð og þar skal hlutverk aðalgatna skilgreint nánar. Meginmarkmiðið er að endurskilgreina götuna sem fjölbreytilegt almenningsrými sem gegnir mikilvægu hlutverki við framtíðarþróun borgarinnar.

Í aðalskipulagi Reykjavíkur þá er Laugavegurinn skilgreindur sem borgargata, en á slíkum götum er lögð sérstök áhersla á að bæta umhverfi götunnar, skapa heildstæða götumynd, tryggja skilyrði fyrir fjölbreytta ferðamáta og opin almenningsrými. Skipulag viðkomandi gatna verði mótað frekar í hverfisskipulagi eða skilgreint sem sérstakt skipulagsverkefni. Við hönnun og skipulag gatnanna verði tekið mið af stefnu um gæði í manngerðu umhverfi.

Árið 2018 var lögð fram tillaga að breytingu er varðar almenn markmið um göngugötur í borginni. Breytingartillagan fól einkum í sér endurbætur á núgildandi markmiðum aðalskipulags, þ.e. skerpingu á almennum markmiðum um göngugötur, ákveðnari skilgreiningar og kröfur um hvernig skuli staðið að framkvæmdinni, einkum þegar um varanlega lokun gatna er að ræða. Tillagan bar heitið „Markmið um göngugötur“, og var staðfest í janúar 2019.

Tilgangur breytingartillögu var a setja fram ákveðnari markmið um göngugötur í miðborg Reykjavíkur og í borginni í heild sinni. Stuðla að því að settar verði verklagsreglur um framkvæmd tímabundinnar lokunar gatna, og að setja viðmið um mögulega varanlega lokun gatna fyrir bílumferð.

Mynd 5. Landnotkun miðborgar skv. Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030.

Í breytingartillögu þá voru lagð til eftirfarandi markmið og ákvæði:

- Unnið verði markvisst að endurhönnun almenningsrýma og göturýma í borginni í þeim tilgangi að efla mannlíf og bæta borgarbrag, sbr. eldri verkefni s.s. Torg í biðstöðu og Sumargötur. Þær götur sem skilgreindar eru sem Aðrar götur á þéttbýlisupprætti má skilgreina sem göngugötur, varanlegar eða árstíðabundnar, sbr. ákvæði hér að neðan. Áhersla verður á gerð göngugatna í miðborginni á næstu árum (sjá einnig Miðborgarstefnu, um torg og götur miðborgar).
- Götur sem er varanlega lokað fyrir bílumferð og gerðar að göngugötum árið um kring, skal tilgreina í deiliskipulagi. Settar verði verklagsreglur, samþykktar af skipulags- og samgönguráði, um framkvæmd árstíðabundinnar lokunar gatna fyrir bílumferð.

Eftirfarandi markmið var felld út:

- Áfram verði unnið markvisst með þróun umhverfis gatna og torga með verkefnum eins og Torg í biðstöðu og Sumargötur (sjá einnig Miðborgarstefnu, um torg og götur miðborgar).“

SAMRÁÐSFERLI

Víðtækt samráðsferli hefur þegar átt sér stað við hagsmunaaðila, enda mætast hagsmunir margra við Laugaveg og því hefur verið leitast eftir að fá hugmyndir og gefa hagsmunaaðilum tækifæri til að koma með ábendingar og hugmyndir að því hvernig best sé að standa að fyrirhuguðum varanlegum breytingum. Nú þegar hefur verið rætt við samtök kaupmanna (miðborgin okkar og Miðbæjarfélagið) og Öryrkjabandalíð (ÖBÍ) og mun sú vinna halda áfram í gegnum allt hönnunarferlið. Þegar hefur t.a.m. verið fundað 3 sinnum með fulltrúum ÖBÍ og farið í úttekt með þeim á fyrsta áfanga göngugatna frá Klapparstíg að Þingholtsstræti. Gert er ráð fyrir enn frekara samráði á vinnslustigi tillagna.

Dagana 28. janúar til 3. febrúar 2019 var efnt til opins samráðs um göngugötur í Ráðhúsi Reykjavíkur. Gestum og hagsmunaaðilum gafst tækifæri á skoða útfærslur, teikningar og ræða við sérfræðinga um málið. Á samráðið mættu um það bil 200 manns en vettvangurinn var opinn milli kl.12 og 18 daglega en kvöldið 28. janúar var sérstakur fundur fyrir rekstraraðila og þann 30. janúar var haldinn fundur fyrir íbúa, ferðapjónustu og fatlaða.

Óskað var eftir hugmyndum frá þeim sem sóttu samráðið og var annað hvort hægt að festa miða á kort eða skila þeim í hugmyndakassa eða koma þeim á framfæri á annan hátt. Hugmyndirnar voru alls 190 talsins og kom margt athyglivert kom í ljós sem nýtt verður við hönnun á svæðinu. Helstu atriði í samráðsferlinu:

Bílastæði

(Varðandi bílastæði komu 12 hugmyndir en þar bar hæst að það þyrfti að þrifa betur í bílahúsunum. Aðrar hugmyndir voru meðal annars að: Niðurgreiða í bílahús fyrir þá sem versla í miðborginni, setja tímamörk á þá sem leggja í hliðargötum, útbúa útgang um Smiðjustíg í Traðarkot og að skoða möguleikann á því að nýta leggja.is í bílahúsunum.

Innviðir

16 athugasemdir vörðuðu innviði. Óskað var eftir fjölgun vatnspósta við Laugaveg, sólarhrings hjólageymslur, almenningsalerni, betri lýsingu, flokkunartunnur og hleðslumiðstöð fyrir rafmagnshjólástóla.

Skreytingar

52 athugasemdir bárust um skreytingar á Laugavegi. En flestar eða 5 stykki bentu á skort á leiksvæðum. Fólk vildi líka: fjölga bekkjum, mýkja lýsingu, gera eitthvað fallegt í myrkrinu, setsvæði við Kjörgarðstorg, listaverk í gangstéttina, dvalarsvæði sólarmegin, vindbrjóta á viðeigandi stöðum, gosbrunna, listaverk og viðburðalýsingu.

Aðgengi

Varðandi aðgengi bárust 8 hugmyndir en þar voru 2 sem lögðu til ókeypis skutlur eða rafhjólástóla fyrir hreyfihamlaða sem hægt væri að nálgast í bílahúsum. Einnig var bent á að brýnt væri að bæta aðgengi inn í verslanir, tryggja þyrfti að í yfirborði göngugötunnar væru skýrt afmarkaðar leiðarlínur, það þurfi skýrar merkingar á götum þar sem umferðargötur þvera göngugötur og setja strangar aðgengiskröfur á aðila sem eru nú þegar eru með fyrirtæki í rekstri við götuna.

Almennt

Almennt um göngusvæði bárust 24 miðar en þar vildu 3 hefja göngugötur við Barónsstíg eða Stjörnutorg. Annað sem kom fram var að göngusvæðið ætti að hefjast við Hlemm, göngugatan ætti að ná niður Bankastrætið og tengja við Austurstræti, hjólreiðar yrðu bannaðar á göngugötu, fjarlægja stólpa í götunni og að halda ætti hliðargötum opnum.

Jafnframt komu fram ábendingar frá aðilum um að þeir vildu að gatan yrði áfram bílagata.

Umferðaröryggi

Umferðaröryggi var líka tekið fyrir en þar var beðið um; að tímastilla polla til aðgangsstýringar, litla rafstrætóa, gangandi verði veittur forgangur, næg stæði fyrir fatlaða í hliðargötum, vegvísa við gatnamót, lengingu á grænu gönguljósi við Lækjargötu, Lækjargata verði gerð að 1+1 akrein plús hjólastígar og strætórein.

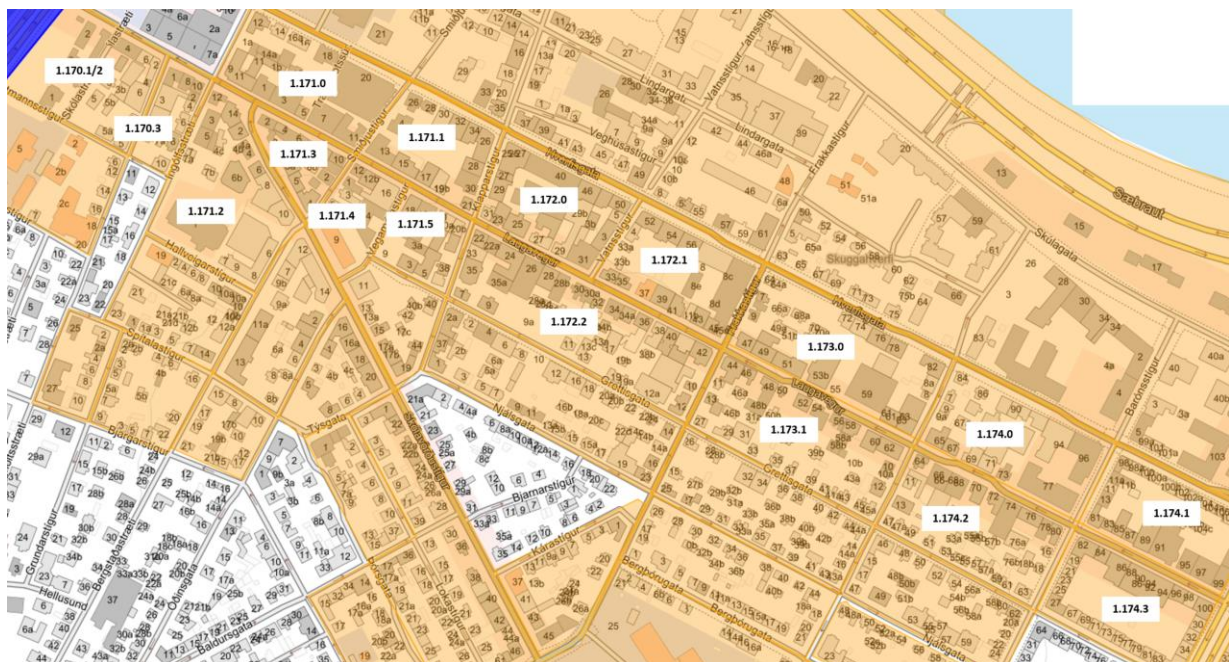
Starfsemi

Þónokkrar athugasemdir beindust að starfsemi við götuna en fólk bað um kvóta á minjagripaverslanir, þakgarða og takmarkanir á leiguverð fyrir atvinnurými. Einnig var beðið um blómamarkað, jólamarkað, grænmetismarkað og friðun eldri verslana svo sem Brynju, Stellu, Mokka og Sigurbogann.

Gildandi deiliskipulagsáætlanir

Í gildi er deiliskipulag fyrir nokkrar skipulagsáætlanir m.s.br. við Laugaveg - Skólavörðustíg og er það listað upp hér að neðan. Skipulagsáætlanir ná út á miðja götu og er gert ráð fyrir að minnka afmörkun þeirra að lóðarmörkum þannig að hægt verði að gera sérstakt deiliskipulag fyrir þann götukafila sem er áætlað að verði varanleg göngugata. Um er að ræða eftirfarandi staðgreinireiti, sjá nánar á korti að neðan.

Reitir 1.170.1, 1.170.2, 1.170.3, 1.171.2, 1.171.0, 1.171.3, 1.171.4, 1.171.1, 1.171.5, 1.172.0, 1.172.1, 1.172.2, 1.173.0, 1.173.1, 1.174.0, 1.174.2, 1.174.1, 1.174.3

Mynd 6. Gildandi deiliskipulagsáætlanir við Laugavegin.

UMHVERFISÁHRIF ÁÆTLUNAR

Unnið verður skýrsla um umhverfismatsáhrif tillögunar sem fylgir með deiliskipulaginu. Skoðaðir verða umhverfispættir eins og ásýnd, landnotkun, loftgæði, samfélag, mengun og ónæði, aðgengi, slyshætta o.fl.

SKIPULAGSFERLIÐ

Tímasetning helstu verkáfangna og kynninga fyrir almenning:

Júlí 2019	Lýsing samþykkt til auglýsingar í Skipulags- og samgönguráði og í framhaldinu gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar.
Júlí 2019	Lýsing samþykkt í borgarráði.
Júlí 2019	Lýsing send til umsagnar Skipulagsstofnunar og annarra umsagnaraðila sem eru skilgreindir á næstu bls.
Sept - Okt 2019	Deiliskipulagstillaga unnin.
Okt - Nóv 2019	Deiliskipulagstillaga afgreidd og samþykkt á afgreiðslufundi skipulagsfulltrúa, fundi Skipulags- og samgönguráðs og borgarráðs.
Nóvember 2019	Deiliskipulagstillaga kynnt og auglýst.
Janúar 2020	Athugasemdom svarað, svörin afgreidd í Skipulags- og samgönguráði.
Janúar 2020	Svör tekin fyrir í borgarráði.
Febrúar 2020	Tillaga send Skipulagsstofnun.
Mars - Apríl 2020	Tillaga auglýst í B-deild Stjórnartíðinda, deiliskipulag tekur gildi.

SAMRÁÐS- OG UMSAGNARAÐILAR

Skipulagsstofnun

Samtökin Miðborgin Okkar

Miðbæjarfélagið

Minjastofnun Íslands

Borgarsögusafn Reykjavíkur

OR/Veitur

Öryrkjabandalagið

Slökkvilið Höfuðborgarsvæðisins

Lögreglan